

Exam. Code : 103203

Subject Code : 1109

B.A./B.Sc. Semester—III

ECONOMICS (Macro Economics)

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—100

Note :- Question 1 is compulsory and answer all the questions in 5-7 lines each. Answer the Q. Nos. 2 to 5 in upto 5-7 pages each.

1. Write short notes on the following :
  - (a) Say's Law of Market
  - (b) Aggregate Supply
  - (c) Marginal Propensity to Consume
  - (d) Marginal Efficiency of Capital
  - (e) Accelerator
  - (f) Cambridge approach to Quantity Theory of Money
  - (g) Capital Market
  - (h) Functions of Money
  - (i) Phillips Curve
  - (j) Fiscal Policy 2×10=20
2. Explain Classical model of Income and Employment determination.

OR

Write a note on 'Multiplier'. Explain the working of Dynamic Multiplier. 20

3. Explain the various types of investment. Discuss the factors that affect investment decision.

OR

Explain Hicks Model of Trade Cycle. 20

4. Discuss Keynesian Liquidity Preference Theory in detail.

OR

What do you understand by Credit ? Explain the process of credit creation by Commercial Banks. 20

5. Explain the term 'Inflation'. What are the factors that cause Inflation ?

OR

Explain the main objectives and instruments of Monetary Policy. 20

(Punjabi Version)

ਨੋਟ : ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 5-7 ਲਾਈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5 ਤੱਕ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 5 ਤੋਂ 7 ਪੇਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ।

1. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਉਪਰ ਸੰਖਿਪਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
- (ੳ) ਸੇ (Say) ਦਾ ਬਜ਼ਾਰ ਕਾਨੂੰਨ
  - (ਅ) ਕੁਲ ਆਪੂਰਤੀ
  - (ੲ) ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਮਾਂਤ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ
  - (ਸ) ਕੈਪਿਟਲ ਦੀ ਸੀਮਾਂਤ ਸਮਰੱਥਾ
  - (ਹ) ਤਵਰਕ (Accelerator)
  - (ਕ) ਪੈਸੇ ਦੇ ਮਾਤਰਾ ਸਿਧਾਂਤ ਲਈ ਕੈਮਬ੍ਰਿਜ (Cambridge) ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ
  - (ਖ) ਕੈਪਿਟਲ ਮਾਰਕੀਟ
  - (ਗ) ਪੈਸੇ ਦੇ ਕਾਰਜ
  - (ਘ) ਫਿਲਿਪਸ ਵੱਕਰ
  - (ਙ) ਰਾਜਕੋਸ਼ੀ ਨੀਤੀ।
- 2×10=20

2. ਆਮਦਨੀ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੇ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਮਾਡਲ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

‘ਗੁਣਕ’ ਉਪਰ ਇੱਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਗੁਣਕ ਦੀ ਕਾਰਜਵਿਧੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 20

3. ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। ਨਿਵੇਸ਼ ਨਿਰਠੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

ਵਪਾਰ ਚੱਕਰ ਦੇ ਹਿਕਸ ਮਾਡਲ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 20

4. ਕੋਨੇਸ਼ੀਅਨ (Keynesian) ਤਰਲਤਾ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

ਕਰੈਡਿਟ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ? ਵਪਾਰਕ ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਰੈਡਿਟ ਰਚਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 20

5. ਮੁਦਰਾਸਫੀਤੀ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਮੁਦਰਾਸਫੀਤੀ ਦੇ ਕਾਰਣ ਕਾਰਕ ਕਿਹੜੇ ਹਨ ?

ਜਾਂ

ਮੁਦਰਾ ਨੀਤੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 20

(Hindi Version)

ਨੋਟ :- ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸੰਖਿਆ 1 ਅਨਿਵਾਰਯ ਹੈ ਪ੍ਰਤ੍ਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਉਤਰ 5-7 ਲਾਇਨੋਂ ਮੇਂ ਫੀਜ਼ਿਏ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸੰਖਿਆ 2 ਸੇ 5 ਤਕ ਪ੍ਰਤ੍ਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਉਤਰ 5 ਸੇ 7 ਪ੍ਰੁਠ਼ੋਂ ਮੇਂ ਫੀਜ਼ਿਏ।

1. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਪਰ ਸੰਖਿਪਤ ਨੋਟ ਲਿਖਿਏ :
- (ਕ) ਸੇ (Say) ਕਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਕਾਨੂਨ
 (ਖ) ਕੁਲ ਆਪੂਰਿਫੀ
 (ਗ) ਤਪਭੋਗ ਕਰਨੇ ਕੇ ਲਿਏ ਸੀਮਾਂਤ ਪ੍ਰਵ੍ਰੁਤਿ
 (ਘ) ਕੈਫਿਟਲ ਕੀ ਸੀਮਾਂਤ ਕਸ਼ਮਤਾ

- (ड) त्वरक
 (च) पैसे के मात्रा सिद्धांत के लिए कैम्ब्रिज (Cambridge) दृष्टिकोण
 (छ) कैपिटल मार्केट
 (ज) पैसे के कार्य
 (झ) फिलिप्स वक्र
 (ञ) राजकोषीय नीति। 2×10=20
2. आय और रोजगार निर्धारण के शास्त्रीय मॉडल की व्याख्या करें।

अथवा

- 'गुणक' पर एक नोट लिखें। गतिशील गुणक की कार्यविधि की व्याख्या करें। 20
3. निवेश के विभिन्न प्रकारों का वर्णन करें। निवेश निर्णय को प्रभावित करने वाले कारकों की चर्चा करें।

अथवा

- व्यापार चक्र के हिक्स मॉडल की व्याख्या करो। 20
4. केनेशियन (Keynesian) तरलता प्राथमिक सिद्धांत की विस्तृत चर्चा करें।

अथवा

- क्रेडिट से आप क्या समझते हैं ? वाणिज्यिक बैंकों द्वारा क्रेडिट रचना की प्रक्रिया की व्याख्या करो। 20
5. 'मुद्रास्फीति' शब्द की व्याख्या करें। मुद्रास्फीति के कारण कारक कौन से हैं ?

अथवा

- मौद्रिक नीति के मुख्य उद्देश्यों तथा साधनों की व्याख्या करो। 20